

Vektorianalyysi II

Helsingin yliopisto, matematiikan ja tilastotieteen laitos

Syksy 2016

Harjoitus 3

Tehtävien viimeinen palautuspäivä: pe 18.11.2016 klo 19.00

Korjausten viimeinen palautuspäivä: pe 02.12.2016 klo 19.00

Tehtäväsarja I

1. (Martio, HT 2.9:1) Määritä funktion $f : \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R}$,

$$f(x, y, z) = x^4 - 3xy^3 + 3xz + 2,$$

kriittiset pisteet.

- 2.* (Martio HT 2.9:2) Määritä edellisen tehtävän funktion f lokaalit ääriarvokohdat.

Seuraavaa ääriarvongelmaa kannattaa lähestyä avoimin mielin. Kuvan hahmottelu saattaa auttaa :)

3. (Martio, HT 2.9:11) Olkoon $A = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2; y^3 - x^2 = 0\}$. Onko funktiolla $f : A \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x, y) = y$ suurinta tai pienintä arvoa?

Tehtäväsarja II

4. Tarkastellaan polkuja $\gamma(t) = (t, t^2)$, $t \in [0, 1]$ ja $\lambda(s) = (s^{1/2}, s)$, $s \in [0, 1]$. Vertaa näiden polkujen pituuksia toisiinsa. Mitä huomaat? Perustele vastauksesi huolella laskemalla.

5. (Martio HT 3.1:2) Olkoon $\gamma : [0, \infty) \rightarrow \mathbb{R}^3$ partikkelin "polku". Oletetaan, että $\gamma(0) = (0, 0, 1)$ ja $\gamma'(0) = (1, 1, 0)$ sekä $\gamma''(t) = (0, 0, -1)$ kaikilla $t \geq 0$. Millä "hetkellä" $t > 0$ partikkeli siirtyy xy -tason alapuolelle ja missä xy -tason pisteessä tämä tapahtuu?

- 6.* Ehto $x^2 + (y + z)^2 + (y - z)^2 = 1$ määrittelee $\mathbb{R}^3$:n pinnan S . Määritä tämän pinnan pisteeseen $(0, 1/2, 1/2)$ piirretyn tangentin yhtälö. Onko pinta S avaruuden $\mathbb{R}^3$ rajoitettu osajoukko?

Tehtäväsarja III

Tätä tehtäväsarjaa varten lue kurssikirjasta Käänteiskuvauslausetta käsittelevä kappale 3.3

7. Määritä kuvauksen $f(x, y) = (xe^y, x - y)$ Jacobin determinantti, ja tutki missä pisteissä se on nolosta poikkeava.

8. Määritä ne $\mathbb{R}^3$:n pisteet, joissa kuvaus

$$f(x, y, z) = (x^2 - y^2, z, x^2 + y^2)$$

on lokaalisti kääntyvä.